

RÖVID HIREK

ANTWERPEN. Az elmúlt napokban jelent meg Antwerpenben első ízben a nagy orosz cionistának, Leo Pinskernek az „Autémancipáció” című műve francia fordításban. A fordítást Josef Schussinger végzete művészi erővel, aki a nemzeti Palesztina gondolatnak egyik legnépszerűbb képviselője Antwerpenben.

AMSZTERDAM. A német zsidó menekültek számára lefolytatott gyűlöletgyűlés 25.000 holland forintot eredményezett. Az egyik gyűlöletperelyben egy ezerszoros bankjegyet is láttunk.

WIESBADEN. Minthogy az előző évhez mérten a lüddövédek száma lényegesen megnőtt, a lüddögétség és a nemzetszocializmus vezérfiának egy felhívást bocsátottak közre, amelyben felkérte a német államot, hogy az összes lüddövédeknek kellemes és biztonságos üdülést igérend.

TEL-AVIV. A városi tanács elhatározta, hogy szükségpénzeket épít a menekült német zsidók számára, amely célra 5000 forintot szavazott meg.

BERLIN. Több mint 60.000 zsidó család — körülbelül a német zsidó lakosság fele — érdeklődik palesztinai bevándorlás iránt. Szintén azonban ezekben legnagyobb része nem fog tudni Palesztinába, a bevándorlási nehézségek folytán, kijutni. — A berlini zsidó hitközségek vezetőségéhez 6000 zsidó iskolásgyermek szüleinek aláírásával egy kérvény érkezett, amelyben a szülők ama kivánságuknak adnak kifejezést, hogy a hitközség létesítsen elemi iskolákat, hogy gyermekeik, akik eddig állami iskolákban jártak, most ill. folytatásuk tanulmányaik. A hitközség a kormányhoz fordult az iskolák létesítésének engedélyért. — A porosz közoktatásiügyi miniszter rendelete értelmében a zsidó rabbi számára eddig folyósított szünetdíjat, a zsidó iskolákban nem utalja ki a kormány. — A hírhedt Neumann zsidó nemzetszocialista párt fővárosi titkára a Népszövetségnek a Bernheim pletió ellen, — Az egész Ruhrvidéken, a zsidó hitközségek kiterjedt tagok tömegesen keresik fel újra a rabbinátust és térnek vissza ősi hitközségük.

JERUZSÁLEM. A palesztinai kormány egy turistacélt kíván bevezetni, amelyet az összes beutazó turistákhoz meg kell fizetniük. A zsidóság képviselői erősen ellenében álltak a terv ellen.

BAIRUTH. A libanoni kereskedők egy csoportja küldetésileg kereste fel a bairuthi zsidó hitközség elnökeit, akik arra kérték, hogy befolyásának segítségével hasson oda, hogy a Németországból kivándorló zsidóság egy részét Libanonban telepítsék el, mert ott a gazdasági versenykedés feltételeit várják.

NEW-YORK. Az amerikai Joint egy gyűlést akart összehívni, hogy az Egyesült Államokban 2 millió dollárt hozzenek fel a német zsidóság számára.

VARSÓ. A lengyel orvos-kamara vezetősége átirattal küldött az összes lengyel egyetem orvosai felállításához, amelyben kérik, hogy egyenlően ne nosztrifikálják az idegen államok diplomáit. Az átirat rámutat a lengyel orvosok szomorú helyzetére és megállapítja, hogy a nagy orvos invázió Németországból indult meg Lengyelországra, amely kibővítenél emigrálták a lengyelországi orvosok helyzetét. — A labomeri ünnepek során a revizionisták és cionista-zocialisták között ússzal ücszött zűz keletkezett, amelynek több beszélője volt mindkét részről.

VILNA. A közoktatásiügyi kursorium rendelkezéseit az S. Gurczewski vezetés alatt álló didich nyelv gimnáziumot. Az utóbbi időben a közoktatásiügyi kursorium már sora bezárta az összes jidis gimnáziumokat, úgy, hogy jelenleg mindössze egyetlen ilyen gimnázium működik.

HAIFA. Államnépesség keretében nyitottak meg az elmúlt héten Haifában a „Nesz Izrael” mizrachit iskolát, amely az iskola céljaira épített új helyiségben nyitott meg. A telkét Baró Edmond Rotschild bocsátotta a mizrachit céljaira, míg az épületet H. Marcus (Königsberg) hagyatékából építették.

BRESLAU. A német zsidó sajtó közlése szerint a bresláui iskolákban „zsidó padokat” akartak felállítani, amely néhány centiméterrel el lesz költöztetve a többi padorsótól és a zsidó hallgatók kizárólag csak ezeken a helyeken ülhetnek.

MÜNCHEN. A zsidó tanító egyesületet, amelynek egész Bajországra szervezést, a zsidó szervezetet a redősség foltoszlata. A feloszlata okáról eddig még semmi konkrétumot nem adtak ki a hatóságok.

FOKÉÖLD. Délafrika volt miniszterelnöke, General Smuts, a Kimberleyben ülésező délafrikai cionista konferenciához egy távirattal intézett, amelyben kijelenti, hogy ma jobban, mint bármikor meg van győződve arról, hogy a politika, amely Palesztinát zsidó nemzeti otthonná akarja fejleszteni, az igazi helyes politika. Végül biztosította General Smuts a konferenciát, hogy a jövőben még fokozott intenzitással fogja támogatást nyújtani a zsidó nemzeti eszmének.

Az erdélyi és bánági zsidó hitközségek kongresszusa Aradon

Arad. Az erdélyi és bánági izraelita zsidó hitközségek kongresszusa tartottak vasárnap Aradon. A kongresszus, amely az aradi Kereskedelmi testület dísztermében zajlott le, ünnepi istentisztelet előzte meg, melyen dr. Vágó Lajos főrabbi magasan szónyaló beszédet intézett a megjelent delegátusokhoz. A kongresszus után dr. Adorján Ármin, a nagyváradi reológ hitközség volt elnöke nyitotta meg. Meleg szavakkal köszöntötte a szufolásg megített termet. Beszámolt röviden a zsidó szövetség múltévi munkájáról. Az erdélyi és bánági hitközségek részéről többek között megjelent: dr. Fischer József elnök (Kolozsvár), dr. G. regely József brassói elnök és dr. Deutsch Ernő bassói főrabbi, Nyiri Jenő Temesvár belvárosi hitközségi elnök, dr. Jakobi Kálmán (Temesvár), dr. Drechsler Miksa főrabbi (Temesvár), Rosenhalt Mór dr. gyvárosi elnök (Temesvár), dr. Singer Jakab (Temesvár gyvárosi főrabbi, dr. Perlusz József hitközségi elnök (Lippa), dr. Kecskeméti Lipót főrabbi (Nagyvárad), dr. Konrad Béla elnök és még többen. Schütz Henrik dr. az aradi hitközség elnöke meleg szavakkal üdvözölte a vendégeket, majd a kongresszus távirattal üdvözölte az uralkodót, a miniszterelnököt és a közoktatásiügyi minisztert.

A tárgysorozat előtt dr. Adorján Ármin elnök (Nagyvárad) indítványára egy perces felállással, néma demonstrációt tartottak megemlékezésül a kiűzött német zsidóság. A kongresszus tárgysorozatához először dr. Fischer József, kolozsvári hitközségi elnök szólott hozzá. Megrázó szavakkal ismertette a németországi eseményeket. A beszéd hatása alatt a kongresszus egyelőre úgy határozott, hogy huszezer lejelt és további akciókkal fogja támogatni a német zsidóságot.

A szövetség belső ügyének ismertetése után, helyi adminisztratív és belső ügyeket tárgyalnak le. Majd dr. Lenke Manó lugosi főrabbi elnökkel megalakult a jelölő bizottság, amelynek javaslatára egyhangú lelkesedéssel a Szövetség elnökévé dr. Adorján Ármin, a Szövetség új alkotmányában előírt bizottságok és bíróságok összes tagjait. A kongresszus az új vezetőség éltesítésével ért véget. Vasárnap este ünneplés bankett volt a zsidó iskola dísztermében, ahol az aradi izraelita nőgyűlés látta vendégül a kongresszus tagjait.

A kongresszus jelentősebb tárgysorozatára még visszatérünk.

A zsolnai (Szilovszék) Wizo helyi csoport az elmúlt hetekben radikálisan tagyűlést tartott, amelyen a Wizo hűlyek teljes számban megjelentek. Dr. Ginsel Blanka elnökö meleg szavakkal köszöntötte Dr. Weiner Olga asszonyt. 70 éves születési évfordulójára alkalommal, Lippa Éva asszony csatlakozott az elnökön üdvözítő szavaival és köszönetet mondott a jubileum alkalomára. Tevékenységéről, aki a Wizo alkotmányát tisztelt föl. Dr. Weiner Olga tiszteletre a szervező 15. ojjafát illeti Palesztinában. A jublián elnökő meghallott szavakkal mondott köszönetet a nem várt ünneplésért, majd a zsidóság aktuális kérdéseiről tartott megbeszélő beszédet. Az ünneplés ülése lelkes és meleg hangulatban ért véget.

A panaszos ortodox zsidó szülők tanácsa minthogy 100 részvényes jelenléteben a Hete, Tárlában tartotta meg tanácskozását. Siegfried Felsenberg elnök megnyitotta után dr. Benedikt Lajos tartott referátumot a szlovákiai zsidóság problémáiról, feladatairól és kötelességéről. Méltatta Grünhut Áron hitközségi előjáró érdemét a zsidó iskolák fejlesztése terén. Az előadó közölte az összejövetel célját, melynek feladata, hogy egy új szlovák nyelvű zsidó iskolát létesítsen. Az éves alkalmával felszóllott még Grünhut Áron, Neumann Kálmán, Klein József, Weinberger Zsigmond, Reichner Nathán. Az összejövetel egyhangúlag elfogadta az új szlovák nyelvű zsidó iskola megalkotását. Beiratkozásra való jelentések Sebessyén Árpád Bratislava, Zochensso 14. alatt eszközöndök.

A marosvásárhelyi hitközség az elmúlt héten választotta meg az új elnökét, aki, melynek tagjait a következők lettek: Elnök: Léb Barnabás, alelnök: Schwartz Adolf, gazdasági tanácsos: Israel Jakab, pénztárnok: Pollák Márkus, óvodnok: Berkovits Jakab, iskolaszéki elnök: Gluck József.

ZSIDÓ HUMOR ÉS TÖRTÉNETEK NAGYJAINKRÓL

A szokatlan öröm

A Tóra ünnepe a zsinagógában szokatlanul sokat és kitérő örömmel tancolt egy zsidó ember, aki különben arról volt nevezetes, hogy egyáltalán nem tartja be a Tóra törvényeit. Az ismerőseit nagyon meglepte tehát az a szokatlan öröm és megkérdezték tőle, hogy miért örül olyan nagyon, a Tórának, amidőn annak törvényeit a mindennapi életében állandóan megszegi.

A láncoló hitsorsos erre a következőket válaszolta: Azért örülök oly rendkívül annak, hogy a Teremtő nekünk zsidóknak ajándékozta a Tórát, mert ha a rendőrségnek ajándékozta volna, akkor kényszerítve lennének betartani törvényeit.

Melyik a nagyobb?

A napokban az oradeai-szalmári vasútvonalon két chassidnak hangos vitalközsára lettek figyelmesek az utások. Az egyik, aki a károlyi főrabbinak volt lelkes híve heves gesztusok közepette jelentette ki, hogy az ő rabbiája olyan nagyság, hogy mindent elérhet amit csak akar.

— H. a károlyi főrabbi akarná — mondta — akkor még a nagyváradi hitközség élére is megválasztanák.

A másik chassid, aki a vízsnitzi főrabbi híve volt, mosolyogva hallgatta társa kitérülését és a következőképp válaszolt:

— A te rabbid valóban nagy, de gondold csak el, hogy mennyivel nagyobb a vízsnitzi aki már 15 éve lakik Nagyváradon és ez idő alatt egyetlen machajida (veszekedés) sem történt általa a váradi hitközségben.

Egy hivatásos Rebbe — nem lehet Ruy

Egyik nagy erdélyi rabbi után beszéltek a következő igen aktuális kinyilatkoztatást: „Ein Rebbe, mit ein Beruf — kan kein Ruf sein”.

A különös frigy

Amidőn a híres szani rabbinak a harmadik felesége is meghalt, beszélt az számára a fia a sadicsovi rabbi történelét, akinek szintén röviddel azelőtt költözött el az élők sorából felesége.

— A sadicsovi rabbi — mondta a rabbi fia — kijelentette, hogy soha többé nem nősül meg, mert örökre frigyre lépett a Tórával.

A szani rabbi megígérte fia célzását és mosolyogva a következőket válaszolta neki:

— Nos fiam, hogyan léphettek én is frigyre a Tórával, ha az már a „sadicsovi” menyasszonya?

Ahíben minden egyesült

— Az én vejem — mondta egy litván — különös tulajdonságokkal rendelkezik. Ő egy chassid és férjelműsita (lamdan) egyszerre.

— ? —
— Egy chassid sokat imádkozik és keveset tanul; egy talmdista sokat tanul és keveset imádkozik. Az én vejemben azonban mindez egyesül. Olyan keveset tanul, mint egy chassid és olyan keveset imádkozik, mintegy talmdista.

Az indokolt eset

— Miért teremtette a Mindenható Évát Ádámnak, a férjnek bordejából?
— Azért, hogy valami kevés jó is legyen benne.

Ha még parnoszo is volna

Anita Müller mondotta el a palesztinai élményeiből: Tel-Avivban hallotta, hogy egy ottani zsidófió kérdezi: „Hogy van?” — „Hála Istennek, jól — feleli. — Az ember Tel-Avivban él és boldog”. — „És van parnoszo, megélhetés?” — kérdezi tovább. Mire az illető felel: „Ha még parnoszo is volna, akkor az ember meghalodnula itt az örömtől!...”

ÉRKEZTŐSÉG ÉS KIADÓHVATAL:
ORADEA
Strada Iosif Vulcan No. 4.
Telefon: 440

ZSIDÓ HETILAP
Főszerkesztő: WASSERSTROM SÁNDOR
Felelős szerkesztő: LEITNER ZOLTÁN

ELŐFIZETESI ÁRAK:
Belföldön: Egész évre hitközségeknek és vállalatoknak 500 Lei, magánosoknak 250 Lei, Külföldön: 4-2 Dollár, Kc. 120—80, P. 25-15, S. 30-20, Dinár 200—150.

A világ zsidóságához és a kultuemberiséghez!

Az Egyesült Államokból indult el, azaz a célja, hogy bejárja a világot. Holnapaszerűen. Mindenki, aki megkapja, küldje tovább 8 példányban. Így is hihetetlen mértékben terjedhet. És terjed is. Mi azonban a nagy zsidó ügynek valóban szolgálatot tenni, hogy a mi publikálásával, egyszerre sok-sok ezer zsidó testvérünkhez juttathatjuk el. Aki azonban megkapja, az ezután se maradjon el tovább küldeni!

A világ zsidóságának tehát kötelessége és szent feladata, hogy rettenetesen bátorsággal teljesítse zsidóság iránti kötelességét.

1. 1933 április 1-től kezdve szigorúan tilos az egész világon német birodalmi alkalmazottakat tartani, kérészeket, gyermeklányokat és a többi.
2. Tilos visszavonásig, üzleti összeköttelést fenntartani német birodalmi cégekkel.
3. (Éz inkább Amerikára vonatkozik.) Tilos a németeknek hitelt nyújtani, a meglévőket behajtani.
4. Tilos Németországot akár üzleti, akár üzleti szempontjából felkeresni.

5. Tilos német birodalmi mozarabokat megnézni, németországi könyveket és újságokat megvásárolni.
Ezeket a pontokat be kell és be is tudjuk tartani, s akkor megteltek kötelességüket.
Harcunkban támogat bennünket az egész kultuemberiség. Németország nemcsak a zsidók ellen harcol, hanem a világba ellen is.
Németországnak meg kell és meg is fog hajolni a világbajtók ellen. Az igaz ügy győzelme lesz odasz a nagyfokú barbarizmusra, mely előlötölte a nagyfokú birodalmat.
Zsidó testvérek!
Nem akarunk egyebet, mint békét.
De ezt is el akarjuk venni tőlünk!
De mi utolsó lehetünkünk védekezni fogunk!
Testvéri szeretettel köszönlünk benneteket!
Segítsetek!

Sorozatos bombamerényletek követnek el a horogkeresztesek Bécsben A kormány kihirdette az ostromállapotot

Bécs. A politika utjai kiszámíthatatlanok. Alig néhány hónappal ezelőt meg az okozott az európai nagyhatalmaknak súlyos problémát, hogy Ausztria és Németország között létre jöve az Anschluss vagy sem? Ma pedig mindkét állam farkasszem néz egymással. Az ellenfelek kimélyülése a nemzeti szocializmus uralomra jutásával kezdődött és azóta mind súlyosabb méreteket ölt. Dollfus kancellár kényszerintézkedéseket lépett életbe a barna terror véres kilengéseivel szemben és mindent elkövet, hogy megakadályozza a nemzetszocialista örület diadalmát.
A nemzetszocialisták ennek dacára a letefételebb propagandát folytatják egész Ausztriában. Mig az elmúlt napokban a bombamerényletek egész sorozatát követték el politikusok és zsidó kereskedők ellen, amely a Dollfus-kormányt arra indította, hogy életbeléptesse az ostromállapotot.
Norbert Futterweil zsidó ékszerész Meid-

inger Hauptstrassen levő üzletébe a kirakatiúvegen keresztül papirosba csomagolt bombát dobáltak be. A bomba azonnal felrobbant. Futterweil megölte, két segédjét pedig súlyosan megsebesítette.
Ugyancsak bomba robbant a Doblheffuccában is egy kapu alatt és a városháza kapuja alatt is, ezek azonban emberéletben nem tettek kárt.
Gázbombát dobáltak egy Deutsch nevű zsidó fűszerkereskedő üzletébe és a „Tag” című baloldali napilap szerkesztőségébe is.
Bizalmas értesítés van a rendőrségnek, hogy a Terményfőzde ellen is merényletet fognak elkövetni.
Az ausztriai zsidóság a legnagyobb aggodalommal tekint az események elé. Az osztrák horogkeresztesek a németországi testvéreik segítségével olyan erőre tettek szert, hogy felő, hogy a Dollfus-kormány minden erőre sem lesz elegendő megállítani utjában a nemzetszocialista terror féktelen hódításait.

Győzött a népszövetségi gondolat Németország fölött

A kultuemberiség nagyszabású demonstrációja az üldözött zsidók érdekében

A zsidó nép szomorú történelmében egyedülálló eset. Egy emberként állott Gentben a zsidóság mellé, a világ valamennyi népének képviselője. A nagyhatalmak, franciák, angolok, olaszok, meg Spanyolor, lengyelek, csehek, belgák és svájciak, az Egyesült Államok szavakkal és tetteikkel demonstráltak a németországi zsidóság érdekében. A panaszos egy kis zsidó volt, Felsenbergtől, aki egyszerű alkalmazott neve: Bernheim. És a vádoltak padján a nagy 70 millió népi, a nagy Németország állt. Minden feltétel nélkül állottak a népek képviselői a zsidó ügy mellé. Nem burlakáltak a szokott semmitmondó diplomáciai szövegrágókba azt ami szívükön fektült. A kis zsidó nép mellé állottak és a vádolt nagy

hatalom el kellett tétje, hogy itéletet mondjanak fölötte. Olyan leckét kapott, amelyet évekkal ezelőt a legkisebb államocská sem tűrt volna el. De most el kellett viselni a nagy Németországnak.
A népszövetségi gondolat ragyogó győzelme volt ez! El ne feledjék el azokat, akik eddig lebecsültek a Népszövetség erejét és hatalmát. Először is azoknak a zsidóknak szól ez, akik minden gün csláblágyú tettek meg a Népszövetséget. És most ez a Népszövetség nyíltan és feltétel nélkül a zsidó ügy mellé állott. Egy világszerte és egész világra kiható fórumról ítélték el a németországi zsidók üldözését.
Gondoljunk arra, hogy a Népszövetség adta nekünk Palesztinát. És most a Népszöv-

Háztartásában csakis a jó minőségű
„ROTHBART” felírásu ספר SZAPPANT használja!
Postai széküldés!
Az oradeai orth. rabbinatus felügyelete alatt.
Cyártja: ROTHBART ADOLF EDE & Fia szappangyára, Oradea

vetség óvta meg és szállott sikra a zsidóság becsületéért.
Itt közöljük röviden, mivel már a napilapok már részletesen foglalkoztak vele, a lefolyt ülésről szóló jelentésünket:
Genf. A népszövetségi tanács kedden délután meghozta döntését Bernheim dr felsősziláziai németzsidó emigráns panasza ügyében. A tanács megállapította, hogy a Hitler-kormány több törvényerejű rendelkezése, nem egyezhet össze a népszövetségi eszmével és így azok hatádjátalanul megsemmisítendőek és egyáltalán nem hajthatók végre. A német kormányának jóvá kell tennie mindazokat a károkat, amelyet a kisebbségi

jogvédelmi szerződéssel ellentétben a felsősziláziai németzsidó kisebbség tagjainak okozott.
Különösen nagy hatást kellett Paul Boncour, francia külügyminiszter expozéja, aki mély sajnálkozását fejezte ki afölött, hogy jelenleg nem foglalkozhatnak csak a felsősziláziai zsidóság sérelmeivel, holott a kulturerbeség és így a francia nép is, szívén viseli az egész Németország zsidóságának tragikus sorsát. Általában a Népszövetség ítélete mindenütt megnyugvást kellett és remélhető, hogy ez színén hozza fog járulni a Németországban tomboló nemzetiszocialista terror megfékezéséhez.

lóra elnöke a központi iroda elnöke, Wézel főrabbi legyen. Azonban a múlt év szeptemberében a központi iroda kiküldöttét által levezetett hitközségi választás elleni petíció nem képezheti sem diszusszió, sem Dintóra-döntés tárgyat, miután a petíció a hitközséghez kilenc hónap alatt nem volt előterjesztve és annak levezetéséről a hitközség nem bírt tudomással.

A hitközségi közgyűlés azt is kimondta, hogy újabb kiküldött egy tizes delegációt Teitelbaum főrabbihoz, akiről arra kérel, hogy mentse meg a hitközséget a további egyetlenkedéstől, egyben azonban kimondta azt is, hogy amennyiben a főrabbi egy hónapon belül nem ad végleges választ, akkor automatikusan felszabadítottnak fogja magát tekinteni a főrabbi minden igényével szemben.

A tizes delegáció még csütörtök éjjel megjelent Teitelbaum főrabbinál, aki meghallgatta a kiküldött szónokait és megskokolt választával bocsátotta el őket. Hogy t. i. majd köztölni fogja elhatározását...

Mennyivel vagyunk tehát előbbre, mint eddig voltunk? A hitközség már x-szer kijelentette, hogy ortodox hitközség létre és amennyiben a nagykirályi főrabbi a szatmári rabbszék elfoglalására reflektál, nincsen akadály annak, hogy akarata teljesüljön. Ezt a kijelentést most ismét megkapta a főrabbi ur. A hitközség előjárósága és képviselőtestülete, amelyet a Freundpárt, a központi iroda és a központi választmány állandó terror-akciója már pihára főzött, engedelmese bárannyokként hajtanak lérdet-fejlet Teitelbaum főrabbi előtt és kérve-kérk, állítsa már végül helyre a békét hitközségünkben. Eljárásuk valahogy felülden hasonlít a bölcs Salamon király ítéletében említett édesanyja, aki semhogy édes gyermekét kelté vágják, inkább átengedi azt az ál-anyának, csakhogy a gyermek életben maradjon, míg az ál-anya vérszomjasan követelte az eleven gyermek kettévágását, ha már a gyermek nem lehetett az övé. A hitközség mostani vezetői, akik az édesanya szeretetével féltek az ősi hitközséget, már minden áldozatra képesek, csak megmentsék hitközségüket; míg azok, akik eddig is mosloha gyermekként kezelték ezt a hitközséget, könnyű szívvel követelik a hitközség szétdarabolását. Az édesanya azonban inkább lemond gyermekéről, csak az életnek megmentessék...

Semmi kétség hozzá, Teitelbaum Joel főrabbi az ortodox zsidóság egyik oszlopa. Azonban olyan nagy, hogy nagyságát nem lehet beleszorítani egy hitközségi rabbiállás keretibe. Teitelbaum főrabbi már túlnőtt egy szatmári rabbszék keretén is, tehát nincsen szüksége a szatmári rabbszékra. Ellenben a szatmári hitközségnek oly főrabbiat volna szüksége, aki csakis hitközségének éljen és egész életével belőle e hitközség lelki vezetője. Ha Teitelbaum főrabbi Szatmára kerülne, a szatmári hitközség belepusztulna abba, hogy Teitelbaum károlyi főrabbi — a főrabbi. Ha pedig nem invitálják Szatmára, akkor a harcokba kell belepesztulni nemcsak a szatmári, hanem a többi erdélyi hitközségeknek is. És ez a helyzet, — a szatmári orth. hitközség tragikum.

Satu-Mare, 1935 június 11. Hitevetérví üdvözléttel A szatmári orth. izr. hitközség tagjai.

Középiskolai tanulókat magyarországi magánvizsgára elismert szép eredménnyel előkészít diplomás tanerő. Ugyanitt német tanfolyam haladók és kezdők részére. Mérsékelt tandíj, ellenzmlára is. Reinherz Fricy Oradea, Lakatos-u. 8.

HOTEL ESPLANADE
BUCURESTI, BULEVARDUL ACADEMIEI 8.
Tulajdonos: JACOB FRIEDMANN.
Schweizeri vezetés. Legmodernebb komfort. Szobaárak 150 lejtől feljebb.

HETI GLOSSZÁK

Shylok aktuális mondása Kopenhágában — melyet megtárogának

Kopenhágában vendég szerepel mostanában Fritz Kortner, a híres német színész, akiről az utóbbi időben a német nemzeti szíj, mindenkor Kohn névvel tisztelt meg. Kortner, Shylok szerepében lépett fel és a kopenhágai közönség viharosan ünnepelte. A színház zsidó igazgatója, Otto Jacobstein lenyegető leveleket kapott, melyet a „külföldi” németek harciaszövegsége írt alá. A kopenhágai német követség kijelentette, hogy ilyen szervezett létezéséről nem bír tudomással. Az esetleges tüntetések megállítására erős rendőrségi készültség vonult fel. De fölsőlegesnek bizonyult, mert az előadás a legnagyobb rendben folyt le. A premieren óriási arányú tünelések voltak és amikor Kortner Shylok szavait elmondotta: „A zsidó talán nem ember? Nincs talán szeme, keze, lába, gondolatai és érzései?” olyan tomboló taps követte e szavakat, melyek nemcsak Kortnernek, hanem inkább az egész zsidóságnak szóltak...

A cionisták tragédiája

Egy igen ismert és szerepet vívő régi cionista beszélt el, aki most jött Palesztinából: — Tudod kérlek, mit észleltem oda-künn. Hogy nekünk régi harcosainak, akik egy vagy még több évtizede harcolunk a cionizmusért, kitudunk Palesztinát, nem lesz helyünk, ha egyszer ki akarának menni és ott letelepedni. Az összes jó pozíciókat, az élet minden vonalán azok és olyanok foglalják el, akik a mi harcainkat mint outsider-erek figyelték. Azok kerülnek ki-tünő pozícióba, azok tudnak fényesen elhelyezkedni, akik kineveltek bennünket akkor, amikor nemcsak, hogy nem volt kon-junktura cionistának lenni, hanem egyenesen háldlen feladat volt. S most ezek az emberek végzik az országépítést, úgy és olyanok, hogy a maguk pecsenyéjét is meg-főzik maguknak. Hiszen magasabb szem-

ponból, hogy úgy mondjam a jövő szempontjából, csak az a fontos, hogy 100%-ban teljesítsük köteleességüket az országgunkkal szemben. De mi lesz velünk? Vélünk a régi harcosokkal? Keserűen legyint és azt mondja: Lemaradunk. Itt maradunk örök gálutlak óknak. Nekünk nem lesz már ott hely a kék ég alatt. Lemaradunk és mint veteránok, csak fájdalmas szívvel azt fogjuk megállapítani, hogy lemaradtunk. Végleg lemaradtunk.

A régi cionista fenti keserősége juttatja eszünkbe azt az anekdotát, amelyet cionista kerakben már régóta mesélgének. Egy ur azt mondja Palesztinában part-részálásra, hogy ő lelkes cionista; Mire a zsidó bevándorlási hivatal vezetője megkérdi: — Meggyőződésből, vagy — Német-országából? S hogy ne maradjunk egy humorral, elmondjuk azt is, amit dr Mayer Ebner mordólt Temesváron, a cionista konferencia megnyitói ülésén és amely nagy sikert aratott: Egy öreg cionista agitátort, aki 30 esztendeje járta Galicia kis zsidó városkáját és falvait, jutalomképen kivitt a Cionista Világszervezet Palesztinába, hogy személyesen lássa azt a nagy művet, amelynek érdekében annyit agitált. Amikor az öreg végignézte az egész

heróikus művet és Tel-Aviv ragyogó panorámába merült el nézése, ígygen szökölt: — Hát hogyan? Amit én harminc esztendeig hazudtam — az mind igaz?

Max Baer knokaut-ja

Ne vegyük el tőlünk zsidóktól azt, amit tráfásan így szoktak jellemezni: a leglisztább öröm — a káröröm. Már pedig a leglisztább örömet kell minden zsidóban az a hír, hogy a német Schmeltingel, a világ box-sampionját, legyőzte Amerikában egy zsidó. Miért e nekome? Nagyon egyszerű. Folyton azt ordítják a nemes árják, hogy erő az náluk van. Mi a gettók görnyedti népe vagyunk. Csak a brutális erő a jövő. Mach geht vor Recht! Ez a mottója a német szel lemnek, s ezzel leszük vogelfrei-ja, a német kultúrzsidoságot. S mit tesz a zsidók Örzője. Összekeveri a „legerősebb” német, egy zsidóval. Boxolnak. A legantipatikusabb és legdurvább sport művelői, früll izgatottsággal figyelik az eredményt. És mit tesz Baer? A mi „berelenk”? Olyat vág az orrába a nagy német hőnek, a teuton őserődök eme félelmes fenevadjának, hogy liszud a földről. Nem lesz világjajnak ami eddig volt. Leülte őt Max Baer, a német származású zsidó box sampion. Hát nem a leglisztább öröm — a káröröm?...

BUZIÁS-GYÓGYFÜRDŐ (ROMÁN NAUHEIM)
Biztos gyógyhatásu szervi, elhízásos, érelmeszesedés sziv- és vérkeringési zavaroknál, vesebaj, vérzegényesség, izomszaz, hólyaghurut és kimerüléses idegesség esetén. Uj modern napfényes stranddal. — Fűrdőidény május 15-től október 1-ig. Muschong Buziás Gyógyfürdő Részvénytársaság

A legnagyobb bün — az oknélküli gyűlölet. írta: GUTTMAN JÓZSEF

A világhírű vilnai gaon, reb Élije Wilner, nagy kegyben állott az orosz cárnál. Bármily körülményes volt a cárhoz bejutni, a vilnai gaonnak nyitva állott az ajtó és akár-mikor jelentkezhetett audenciára, a cárszívvel-lyesen fogadták, nagy élvezettel hallgatta bölcs s okos fejtegetéseit. Ha valamely kegyellen rendelet, g'zéro-t adott ki a zsidók ellen, a vilnai gaon minden befolyásával igyekezett azt még idejében elhárítani, ami sikerült is neki. Egy alkalommal a cár a következő kérdést intézte hozzá: — Kedves barátom, magyarárd meg nekem, miért vannak népek, sokkal kisebbek, mint a zsidóság és mégis saját országgal bírnak, míg a zsidók szélszorra élnek az egész világon...? — Felséges uram — válaszolt a gaon — nekünk is volt hajdan egy nagy orszá-gunk, de mivel vétkesztünk, száműzve lettünk. A száműzetésünknek oka volt az a nagy oknélküli gyűlölet (szin'asz chinom), mely közöttünk urakodott... — Oh, hogy mondhatsz ilyen — mondta haragosan a cár — ez nem igaz, mivel a tapasztalat az ellenkezőjét bizonyítja. Hiszen

látjuk, hogy minden inncpen és mulatságon a zsidók együtt léncolnak és vidágnak oly nagy örömmel, mely mutatja azt a nagy szeretetet, mely fennáll közöttük. Felséges uram — felelt a gaon — mind-ez csak látszólagos, de valóban tiszta szív-vűkből gyűlölet egymást... Ez a válasz nem csak, hogy nem nyug-tatta meg a cárt, de még jobban felizgaiva szőlt: — Ime, bizonyos határidőt adok neked, hogy kéresemre megfelelő választ adjál, különben érezní fogod haragomat. A vilnai gaon roppan kínosan érintette ez az incidens és hazaeve forrón fohász-kodott az egék Urához, ajándékozta meg őt, egy megfelelő válasszal. Keresve kutatólt könyveiben némi magyarázatért, de fűrdő-sága mezdőnek bizonyult. Izraél örzője azonban nem alszik és nem szunnyad. Történt, hogy a cár egy nagy lérsasá-ban vadászatra indult, egy Pétervár melletti erdőbe. Az erdőbe érve, szokás szerint több részre osztott a társaság, hogy így minden irányban könnyebben lehessen a vadat fel-hajlani. A cár is elindult az adajlásával egy külön irányban. Midőn már mélyen vol-tak az erdőben, egyszerre nagy égháboru keletkezett, óriási mennydörgés és villámlá-sok reszkeltették meg az erdőt, úgy, hogy a

cár jónak látta visszaférni. A nagy sötétség-ben azonban eltévedtek és így bolyongtak éjjélíg, midőn egy faluba értek. A falura mely csend borult, a lakosság álomba merült és sehohsem akartak ajtót nyitni miglen egy házhoz értek, melynek ablakán fény szűrődött ki. A házban egy zsidó lakott, aki az idegenek bekopoglására ajtótl nyitott és beengedte őket; nyomban észrevéve, hogy elő-kelő emberek, miért nagy tiszteltetl fogadta és megvendégelte őket. Másnap a cár kérte a zsidót, hogy fogjon be és vigye be őket Szentpétervárra. A zsidó befogott és behaj-lván velük a városba, de a cári palótát kör-nyező utcába érve, megállította kocsiját mondván, lovább nem mehét, mert ebben az utcában tilos egyfogatú kocsival behaj-tani. A cár azonban biztatta, hogy csak hajtson, minthogy ő magára vállalja a felelő-séget, mire a zsidó teljesítette a kérését. A cári palota előtt megállva, a nép felis-merle a cárt, földre borult előtte. A zsidó nem értette kinek szől ez a nagy hódolat. A cár leszállt a kocsiáról és szől a zsidóhoz, hogy várjon, amíg magához hívaja őt. Ezután felment palotájába, hol áöltözködött cári ruhá-jába és felhívatta a zsidót. Így szől hozzá: — Tud meg, hogy én voltam az, aki este hozzád bekopogolt és mivel, annak dacára, hogy nem ismertél meg, méltóan fogadtál és megvendégeltél, most bevezet-

Személyes ügy

Lapunk felelős szerkesztője Leitner Zoltán, ki kellett küldje Münchenbe...

Amint tudomásomra jutott, Ön társkiadója a „Népünk”-nek, egy újságnak, amely az utóbbi időben a Németország elleni uszításban...

Végeredményben a kislányt dr. Kupfer Miksán, az aradi kiváló orvosnak és zsidó vezérnek feleségéé kívitte Münchenbe...

Érdekesnek tartottuk ezt megírni, mely bizonyította annak a nagyszerű szervezőnek, melyet elvitálni a németektől nem lehet...

Fenti érdekes megnyilatkozásokhoz még hozzátehetjük azt is, amit az Ostjüdische Zeitungban olvassunk.

Egy csernovitz nagybank fiókjának főtisztviselője, Belgiumban levő gyermekét akarta meglátogatni. És mert a legközelebbi ut Németországon át vezet, vizumot kért a...

lek kincstáromba és megengedem neked kiválasztani a legszebb drágakövet, amit csak akarsz.

A zsidó meglepve hallgatta a cár ajánlatát és bírni nagy kedve és vágya lett volna a kincs megszerzésére, rövid gondolkodás után így szólt:

— Felséges uram, nem fogadok el semmilyen ajándékot, amiért kötelességem teljesítenem. Elég jutalom az nekem, hogy abban a nagy és kiváló szerencsében részesültem, hogy felséges uramat szerény hajlékomban fogadhattam és kiszolgáltam.

Bármikor emlékeztembe jut ezen nagy megilletés, a boldogság jóleső érzésével fogok visszaemlékezni ezen nagy napra.

A cárnak igen megtetszett a zsidó eme nagy hódolata és így szólt:

— Nagyon helyesen beszéltél, kedves barátom. De minthogy minden embernek van valami különös kívánsága, tehát ha jutalmat nem akarsz szolgáltatásodért, add elő szived kívánságát, hogy azt teljesíthessem.

— Felséges uram, válaszolt a zsidó, egyedüli kívánságom: miszerint az én falumban lakik még egy zsidó, kinek az enyémhez hasonló üzlete van és aki mint konkurrens, sok kárt okoz nekem. Ha kivánságom teljesíteni akarod, úgy látványos el konkurrensemet a falumból.

— Ohó, — kiáltott fel meglepve a cár — most már értem a vilnai rabbi szavai, hát mégis úgy van, ahogy ő állította, mert íme mily nagy a gyűlölet a zsidók között.

TÁTRALOMNIC MAGAS TÁTRA! TÁTRALOMNIC

Egyetlen megbízható ORTH. PENZIO, elsőrendű konyha és kiszolgálás. Elő- és utószobában a teljes penzio 55 mk. Felülről látnyok kísérlet nélkül felvételnek.

Beszélgetés Szenes Henrikkel, az aradi hitközség új alelnökével. Néhány héttel ezelőtt tisztújító közgyűlést tartott az aradi neolog hitközség...

Gyógyulást és üdülést keresők részére

ideálisabb és megfelelőbb helyet egész Erdélyben nem talál

Menyháza fürdő

Fekvése, klímája és erősen rádiumtartalmu, kristályosított forrásvizeivel s elsőrendű klimatikus és gyógyfürdővé avatták.

menorák gyertyatartók, serlegek, évészeközök, Templomi kegyeserek, bármily művészi kivitelben legolcsóbb árban.

Gyártása és eladása: „Tacamul” ezüstáru gyárban CLUJ, Str. Gen. Neculcea (Kornis-u.) 6

vai, hát mégis úgy van, ahogy ő állította, mert íme mily nagy a gyűlölet a zsidók között.

— Te egyedüli ember, nemde megadtam részre az engedélyt, hogy bármilyen drága kincset, tetszésed szerint kiválaszthatsz magadnak, mely által úgy le, mint gyermekeid, sőt még azok utódjai is, minden gondtól mentesen, örökké gazdagon élhettek volna, amit pedig visszautasítottál és csupán az egyedüli kívánságod, hogy a másik zsidótól, aki szintén élni akar, megszabadítsalak?

Ezzel az audencia véget ért. Következő napra volt kitézve a vilnai gaon kihallgatása.

A gaon látva, hogy elérkezett a határidő és még mindig nincs semmi válasz, megütrül szívével ment el a cári audienciára. De a cár, midőn megpillantotta a gaont, elébe sietett és megölelte őt, bevezette szobájába, majd így szólt:

— Csak most látom, hogy igazi szent ember vagy, nincs szükségem többé a nagyarázatodra, mert azt már egy epizód által önmagától megkaptam.

Erre elbeszélte neki az eseményt, ami vele történt és ezen időtől kezdve a cár még nagyobb szeretettel és tisztelettel viseltette a gaon iránt.

TÁTRALOMNIC MAGAS TÁTRA! TÁTRALOMNIC

Egyetlen megbízható ORTH. PENZIO, elsőrendű konyha és kiszolgálás. Elő- és utószobában a teljes penzio 55 mk. Felülről látnyok kísérlet nélkül felvételnek.

Beszélgetés Szenes Henrikkel, az aradi hitközség új alelnökével. Néhány héttel ezelőtt tisztújító közgyűlést tartott az aradi neolog hitközség...

Minden ellenkező híradással szemben — Németországban még mindig dühöng a náci féktelen terrorja. Azok a cikkeik, amelyek néhol a nemzetiszocialista sajtóban zsidóbarát színezéssel megjelennek, csak a külföld számára képzettek, hogy eltereljék a világ erkölcsi közvéleményének figyelmét a véres pogromok valóságáról...

Ennek jegyében lett Szenes Henrik az aradi nagymultu, még hozzá nagy asszimilációs multu hitközség alelnöke. Szenes Henrik az erdélyi cionizmus egyik legregibb és legtehetősebb harcosa, aki céltudatos népi politikával, Palesztina szeretetével, mindig a cionista mozgalom élcsapatának legtehetőbb reprezentánsa volt.

„Ma az a helyzet Aradon, hogy körülbelül fiúfiú arány a hitközségben, a cionisták és nem cionisták között. Ezt nekem is respektálnom kell. Míg Schütz elnök székfoglalójában, a régi mesnyén haladt, addig én olyan hangot ütöltem meg, melyet alban a teremben és millióban soha nem hallottak. Ezzel tartozom cionista múltamnak és világnézetemnek. Tudni kellett végre azt, hogy a cionista „minden” körülmények között az marad és ez hajtja át, mikor a hitközség ügyeinek terhes vezetését is magára vállalja.

Dr Karl Melchior, a hamburgi Warburg bankcég világszeretis ismert vezetője a német kormány tanácsadója és a Baseli Nemzetközi Bank német delegátusa volt. Egyik napról a másikra megfosztották tisztességétől és állásától.

Dr Paul Mannroth, az AEO vezetője. A helvénegység mérték a legnagyobb német villamosági vállalat vezetője volt Rathenau meggyilkolása óta. Egyik napról a másikra mennie kellett.

Kérjük mindenit az „ALBA-IULIA” antiszeptikus pipere szappant Kézmosáshoz használjuk az olcsó és kiváló minőségű „URSUS” szappant.

Mire meggyezzük: — Bárcsak látánk már ezt az asszimiláció utolsó végvárában, Nagyváradon is ezt a folyamatot. Ahol még mindig az a szellem uralkodik, amelyet az utolsó évtized csalódása megsemmisített az egész világban. Így most Aradon is. Reméljük a zsidóság üdvére és hasznára. (L.)

HIREK

„Népünk” cikkeinek utánnyomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5693

Péntek: Szíven 23, június 16. Szombat: Szíven 23, június 17. Heli szidra: שלח. Heli háftóra: ושלח ושלח. Ros-Chodes bens: רבינו חיים.

Szombat kezdete: üzlet bezárás 8.20 gyertyagyújtás 8.30 Isteniszület kezdete 8.33 Szombat befejezése 9.33

Tovább dühöng a barna pestis Németországban

A zsidó nagyvállalatok tulajdonosainak és igazgatóinak „eltanácsolása” Minden ellenkező híradással szemben — Németországban még mindig dühöng a náci féktelen terrorja.

A legnagyobb berlini variete tulajdonosai, Marx, például úgy üldöztek el hogy kiterjesztették rá egy hírhedt gyilkosság elkövetésének vádját és ha el nem menekül, úgy menhelytelenül fejeire olvassák a gyilkosságot.

Hivatalos külföldi körök értesülése szerint a napokkal ezelőtt elhunyt lepkendő, Ludwig Ullstein — 3 órával a halála előtt harmadikú vállalatot ment keresett. Valóban az az állítás, hogy epkeendő okozta halálát.

Dr Karl Melchior, a hamburgi Warburg bankcég világszeretis ismert vezetője a német kormány tanácsadója és a Baseli Nemzetközi Bank német delegátusa volt.

Kérjük mindenit az „ALBA-IULIA” antiszeptikus pipere szappant Kézmosáshoz használjuk az olcsó és kiváló minőségű „URSUS” szappant.

„ALBA-IULIA” antiszeptikus pipere szappant Kézmosáshoz használjuk az olcsó és kiváló minőségű „URSUS” szappant.

„URSUS” szappant. Gyártja: Breckner János r.-i. Alba-Iulia

Tiszta gyöngédd arcóbd fiatalos úde kinezz NIVEA CREME LEI 16.-.-'72.-.

A Fuld frankfurti híres telefongyár, melynek 4000 munkása van, 24 óra belüli körüli nációkézre. A nagy Leiser féle cipőgyártóüzem is, melynek egész Németországban, valamint más országokban van, aki svájci állampolgár.

A Hermann Tietz áruház is súlyos következményeket váltalt magára, amikor nem bocsátotta el a zsidó alkalmazottait.

A Rudolf Mosse cég tulajdonosával súlyos testi kizsákolások közepette egy nyilatkozatot írtak alá, amelyben elismeri, hogy 15 év óta az összes üzleti hasznát a keresztény tisztviselőktől elvont összeszékeltől származik.

A világhírű Siemens elektrotechnikai művek szintén azok közé tartoznak, akik megtagadták a zsidó alkalmazottak elbocsátását.

A zsidóellenes atrocitások és bojkott tovább folynak. Ennek dacára, hogy még nem készülttek el az úgynevezett speciális „zsidóörvények”, a gyakorlatban a legsúlyosabb szenvedéseknek és üldözéseknek vannak kitéve a zsidó munkások és alkalmazottak.

Amek dacára, hogy még nem készülttek el az úgynevezett speciális „zsidóörvények”, a gyakorlatban a legsúlyosabb szenvedéseknek és üldözéseknek vannak kitéve a zsidó munkások és alkalmazottak.

A zsidóellenes atrocitások és bojkott tovább folynak. Ennek dacára, hogy még nem készülttek el az úgynevezett speciális „zsidóörvények”, a gyakorlatban a legsúlyosabb szenvedéseknek és üldözéseknek vannak kitéve a zsidó munkások és alkalmazottak.

Nézheti-e a világ nyugodtan az ilyen igazságtalanságokat? A „Daily Herald” egyik múlt heti számában Mr. Harry P. Goodman, (Broomhill Park, Sheffield) következő levelét közli:

csomó náci gummibotokkal vert egy idősebb zsidót, akinek a vére végigolyt ruháztalan és a köveztet is vörösré festette. Később egy charlottenburgi népszerű kávéházba mentem, amelynek (bárha ezt nem vizsgálják, őt náci lépett a kávéházba. Minden próbálkozás nélkül elvették gummibotukat és a tulajdonost ajúlra verték.

A müncheni ortodox főrabbi éjszakai megtámadása. Az elmúlt héten dr. Ehrenreich müncheni ortodox rabbinál az éjszakai órákban két fegyveres fiatalember jelent meg. A rabbi bemenekült szobájába és telefonon felhívta a rendőrséget.

Június 1-ig 78.200 zsidó vándorolt ki Németországból. Az angol zsidó hirszolgálat szerint: Május végéig bezárólag a következő számadatok lehetnek megállapítani a német zsidó kivándorókról: Franciaországba vándorolt 32.000, Angliába 5800, Hollandiába 4000, Belgiumba 2500, Svájcba 2500, Csehszlovákiába 1500, Lengyelországba 27.000, Palesztinába 3000. Összesen tehát 78.200 a Németországból kivándorolt zsidók száma.

Ujabb öngyilkosságok és rombolások. A londoni zsidó hirszolgálat jelent: Dr. Franck Roem ismert dortmundi jogász öngyilkosságát követelt el — Dr. Elias ügyvédtársa, kit most bocsátottak ki a fogságból, hasonlóképpen öngyilkos lett.

Aprilis 1 én hiába közzölte a hivatalos nemzetiszocialista sajtó, hogy az egy naps bojkottal megszüntették a zsidó üzletek további bojkottját. A bojkott fokozott intenzitással folyik tovább. De nemcsak a zsidó üzletek, iparvállalatok, gyárak és üzemek ellen, hanem a zsidó munkások, tisztviselők, igazgatók, színeszek, írők, tudósok — szellemi és fizikai munkások ellen egyaránt.

Goldmann Bernát orth. kóser vendéglője Prága II. Truhárska 10 II. emelet.

A legnevesebb szlovákiai orth. rabbi hechserevel. A legnevesebb szlovákiai orth. rabbi hechserevel

SIÓFOKON! Az előnyösen ismert **Fränckel orth. kóser pensió és étterme** Balhányai ucca 16 sz. alatt, a fürdőtelep legszebb helyén. Pihenésre és tüdülésre a legkifünőbb hely.

Kérjen prospektust! Érdeklődés és felvilágosítás: **budapesti pensióban is, VII. Rombach u. 11 sz. Telefon: 37-2-37.**

Horogkeresztellenes szigorú sajtóörvény Csehszlovákiában. Prága, június 10. A kormány pótként nagy felülművelést hoz a sajtóörvényről, amelyben az államvédelmi törvények elvárásait a sajtóörvény rendelkezéseivel s a jelek szerint előszörban a nemzeti szocializmus ellen irányul. Legfontosabb rendelkezése a kormány sajtójogi különösen pedig lapbellátási jogának kiterjesztése. A jövőben bármely lap bellátási, ha valakit az érdekel, mert nem tevékeny az illető nemzetisége, faj, vallása, vagy felekezeti állása. Ugyancsak bellátást az a lap, amely gyalázza a nemzeti kisebbségeket, beleértve a parlament intézményének gyalázását, valamint a katonai jellegű alkalmatossá váló toborzást is. Ez az utóbbi rendelkezés előszörban a nemzeti szocialista rohamosztagokra vonatkozik. Az esetleges kiadandó lapbellátási végzéseket a kormány szükségrendelet formájában bocsátja ki a köztársaság elnökének aláírásával.

Ujra vadásznak a zsidókra Berlinben. Berlin. Levezető, rendőrgazdálkodó vezetés mellett az elmulult héten a rendőrség bekezdte a Grenadier-negyedet, ahol főként keleti zsidó laknak, — és széleskörű razzialt rendezett. Minden lakost és szobát felnyitottak és meg az oda házába is behatoltak, ahol nem voltak odáza — A „Belliner Illüstrierte Nachtausgabe” a következő tudósítást hozta az eseményekről: — A Grenadierstrasse egyik házában egy személyt volt berendezve és egész a gyertyák amídon a rendőrség meglepte a zsidó székta tenyáját, akik azt hitték, hogy itt biztonságban érezhetik magukat a rendőrség előtt. A szobában 2 kezelt találtak, amely a lakók szerint már 7 év óta nem volt felnyitva. Amint a rendőrség felbőre a zárat, számos forgalmi kívül helyeztet az utca közepébe és értékpapírt találtak benne. A pince tele volt koferekkel, amelyeket a menekülők hagytak hátra. A koferek meg voltak rakva ruhaneveléssel, ékszerrel, aranyokkal és bála száma fektették a szövetek a pincében. A rendőrség 60 személyt vett őrizetbe, akiknek egy részét az igazoltatás után szabadlábra helyezték. Mindazonáltal 36 személy maradt őrzetben, köztük 9 esszony is, akiket átadták a politikai rendőrségnek.

Letartóztatták a zsidó Távirati Újságvezetőjét Berlinben. Insubrucki hírforrások szerint Ing. Otló Schickel, az ITA berlini vezetőjét, aki április óta Michel Wurm-ot helyettesít ebben a minőségben, a berlini rendőrség letartóztatta. Otló Schickel mint ismeretes, az ITA bukaresi levezetője volt, mielőtt átvette a berlini irda vezetését. A berlini rendőrség Schickel azzal vádolja, hogy hamisan tudósította a külföldi zsidó sajtót a németországi eseményekről és egy legutóbbi razzia alkalmával a valóságban meg nem felelő módon irt a rendőrségi akciókról. A newyorki ITA központ az amerikai, valamint az osztrák követség újjan azonnal interviuátallott a berlini rendőrségen Otló Schickel szabadlábra helyezése érdekében, minthogy a letartóztatást újságíró ausztriai állampolgár. Sem az amerikai, sem az ausztriai követ interviuójának nem volt azonban eredménye, mert Schickel adminisztratív uton 14 napig fogháza itélték.

Felhívás intézetekhez, társaságokhoz! Internátusok, tanintézetek, sport és turisztikai egyesületek, leányklubok és más testületek és magántársaságok ne felejtsek el **C SOPORTOS KIRÁNDULÁSAIK** összeállításánál, hogy Erdély legszebb üdülőhelye, legkönnyebben megközelíthető vadregényes, alpesi vidéki klimatikus fürdőhelye **MENYHÁZA.** Természeti szépségekben rendkívül gazdag, olcsóságáról és kellemes szórakozási lehetőségeiről általánosan ismert. **50 százalékos utazási kedvezmény.** Részletes tájékoztatót kétszeggel küld: **Diracsúnya Bailor MONEASA Jud. Arad.**

Eine Anklage! von SAMU KÉPES

Ich klage Dich, Du lieber Herrgott, Erbittert klage ich Dich an!
Vor Deinem eignen Richterstuhle
Tritt mein Klagen Dich heran.

Tief betrübt ist meine Seele,
Schmerzerfüllt mein armes Herz,
Weil ich staunend nun ersehe,
Wie Dein Spruch verhöhnt das Recht.

Sche, dass der Wellenlenker,
Ungerecht regiert die Welt.
Sche wie der Menschen-Schöpfer
Meist das Urtheil gar falsch fällt.

Sche, dass für Lumpen, Gauner,
Ist die Erde'n Paradies,
Sie in Freud' und Wohlstand hausen,
Und das Glück sie nie verriess.

Sche, edle, gute Menschen,
Jämmerlich ihr Leben fristen;
Unschuldige Waisen, Witwen
Wie sie, in Not, Elend nisten.

Wo, Allmächtiger! Ist Dein Rechtsinn?
Wo, Dein rühmlich Gnad' und Huld?
Wenn Du lässt so schändlich darben,
Alh, Die frei von jeder Schuld! —

Gütig lächelnd blicke Herrgott,
Vom Himmel herab auf mich,
„Orüble nicht! Denn Meine Wege“
„Unergründlich sind für Dich!“

Antiszenita tüntetés Pozsonyban. Bratislava. — Egy antirevizionista tüntelés alkalmával a pozsonyi szlovák diákok tüntetési rendeztek a zsidó lakosság ellen is. A diákok „Ki a magyar zsidókkal! Szlovák-zsidókat akarunk!” jelszóval vonultak végig az utcákon, majd a zsidó negyed felé tartottak és ott megakarták támadni a zsidó üzleteket. A rendőrség nem avakozott bele a demonstrációba és teljesen passzíven viselkedett. A zsidóság azonban gyorsan felismerte a helyzetet és erőteljes ellenállást szervezett a tüntető diákok ellen és hamarosan visszaverte az antiszenita csoport támadását.

Utazók! Vidékiek! Ugy élkezhet, mint otthon a **BERKOVITSNÉ** orth. kóser vendéglőben, Oradea Zöldfa-u. 19. Utazóknak 10% kedvezmény

Művészi perzsaaszonyvek, szövött gobelinék, külföldi fonalak

Schulhof Emilné „Orient” Szövőművészeti iskola Oradea, Str. Episcopul Clorogariu No. 17. Vidéki rendelések utánvétellel gyorsan és pontosan eszközöltenek.

Orth. בית אהרן Bukarestben! 30 és 40 leles komplett menü Ugyanott olcsó éjjeli szállás **WEISZ ADOLF** volt szobatiszt Bukarest, Str. Smardan 29, I. emelet

Gyenge férfiaknak választékban ellenében díjmentesen küldöm szabadalmazott szenzációs **„HEURÉKA”** falalmányom ismertetőjét. — Cim: „PATENT 616” Cluj, 1. sz. postafiók.

Egyesületi hírek

A chushti zsidóság az állami munkásokécsőnért, Chushtó jelentkezik. „A zsidóság a munkásokécsőnért! Cimen a Padk. Hasi szövetségű lap szerint, a huszi hitközség az elmulult héten egy gyűlés keretében felhívta a módosabb zsidókat az állami munkásokécsőnére való jegyzésre. A hitközség vezetősége kihangsúlyozta, hogy a munkásokécsőnére való jegyzésre nemcsak az államiakban szemben való kötelezettség, hanem a zsidóság számára is megfelelő segélynyújtást jelent.

A retelegi Ceire Mizrachi az elmulult héten alakult meg és a közzgyűlés a következő vezetőséggel választotta meg: Elnök: Forgas Mendi, gondnok: Rosman Simsi, pénztárnok: Stein Márton, Titkár: Farkas Lajos. Választmány: Née Izidor, Hersch Hersl, Löwinger Ernő, Rosman László, Grünstein Simon, Matyás Mendi, Rosman Hó.

A marosvásárhelyi orth. Chewra Kadisa az elmulult héten tartotta meg a féléves közgyűlését, amelyen a következő vezetőség választotta meg egyhangulag: Elnök: Oábel Sándor, alelnök: Abraham Samu, pénztárnok: Singer Ernő, ellenőr: Weisz Miklós, gondnokok: Farkas Ernő, Hirsch Ignácz és Moskovics Léb.

A toplicai Ceiroth Mizrachi az elmulult héten alakult meg és a közzgyűlés a következő vezetőséggel választotta: Elnök: Samovits Helen, alelnök: Hoffmann Szerén, pénztárnok: Juszer Miczi.

Szatmáreghyen megalakult a Ceiroth Mizrachi. A szatmári Brith Hanor Hamizrachi vezetősége megalkotta a Ceiroth Mizrachi leány szervezetet. A közzgyűlésen Riederman M., Weisz B., Katz A. és Friedmann Sz. ismertették a mizrachi ideológiát célkitűzését. Az új szervezet a következő vezetőséggel választotta meg: Elnök: dr. Berger Arminé, Titkár: Korzreich Bóka, pénztárnok: Grosz Manó.

Kelcsezi zsidóság Brith Trumpeldor csoportjai Michaloven tartották meg közeli konferenciájukat a város háza diszternében, Klein Hermann (Secovec) köztelparancsnok irányította a megjelenteket, majd az egyes csoportok számoltak be munkájukról. Megbeszéltek magukat: Kosice, Secovec, Hamenne, Vrenov, Medzilaborce, Snina, Stakcin, Mihalovec, V. Kapsany, Kral-Humez, N. Hrusov, Zavalak, Trebisov, Zborov, Uh-Zipov, Cana, Moldova, N. Harbove, Legina Michaloven, Ezenkívül 2 hachshara: Zetány és Veleh. — A konferencia alkalmával névbeszédet tartottak: Weisz Jakab, dr. Neugroschl N. és dr. Gottesmann (Kosice). — Dr. Gottesmann I. hó 11-en cionista ismertető előadást tartott Michaloven a revizionizmus kérdésekről és az ülés során megalakult a Revizionista Unio helyi csoportja is, melynek elnöki tisztiségre egyhangulag dr. Brugler Józsefet választották meg. (H. E.)

Az oradeai Ceire-Mizrachi vasárnap este 7 óra körül Brachesz traktárus befejezése alkalmából szijumot rendez, amelyre ugy lagjai, mint az érdeklődőket ezuton hívja meg.

A michalovei Ceire-Mizrachi folyó hó 8-án (15 Siven) Raw Schmucl Chaim Landou z. I. helőlának 5 éves fordulóján szép megemlékezési ünneppel tartott, melyen az összes tagok megjelentek. Nagy beszédet keretében emlékeztek az elhunyt munkájának jelentőségére, Palesztina zsidó szellemében való felépítésére. Mischnajoth tanulmányok előadottak az „El mole rachimim” imáit és azon szent elhatározással, hogy mindannyian továbbra is az ő nagy mizrachi vezet. szellemében fog dolgozni, áldoztak emlékének.

A szalonai Wizo fényesen sikerült előddal kezdődő „Anyák napja”-t tartott. Ennek a kis vártalános közgyűlésén ismét példát mutattak, mely képes egy egészen új szervezet név és elvezetés szórakozást nyújtott. *Küldöm* Lili üdvözölő szavai után, dr. Nébel Imréné a főbbi nevé, a Wizo a lelkőknője gyönyörűen felépített beszédében megemlékezett az „Anyák napja” jelentőségéről és a bibliai velt példázattal emelte ki az anyák magasabb nagyságát. Weisz Manó, Kálmán Agl, Rosenblau Olga zsidótárgya szervezői, az Elam ívrék hegedős zongora duo-ja különös kiválak műsorral. Azonkívül tánc és csoport torna számok egészítették ki az igazán nívós műsort, amelyből Klein Magdus balettszáma emelendő ki. A szalonai társadalmi nemzeti közgyűlés nélkül velt részt az előddonon, amelynek sikeréért Preisz Dénesné, e Wizo elnökőjét illeti elismerés. Este hídeg büfé és társasvacsora volt a nagyváradi Wizo hölgyek tiszteletére, akiket dr. Markovits Ionácnéval az előkőn látak vendégül a szalonai Wizo hölgyek. Dr. Engelené Kardosné, Szilassné, Groszné, Ritter Boriskó és számosan vettek részt az „Anyák napjának” megrendezésében.

Wizo alakuló közgyűlés Etesden. Egyez Etesdi zsidóságának általános érdeklődése mellett tartották ezt ottani Wizo hölgyek alakuló közgyűlésüket a „Központ” külön térében. Nagyváradi résztvevő az alakuló: Dr. Markovits Ignácné elnök, az előkőnki tanács tagjai lettek: Dr. Serbu Zsózné, dr. Havas Aladárné, Braunman Morné, Mezei Mártonné, Fogel Viktorné. Titkár: Lederer Miklósné, Klein Lili, Jegyző: Wégnér Mici, Pénztárnok: Dr. Kálmán Sándorné, Ellenőr: Weinberger Béláné, K. Ren Kojemeth biztos: Komlós Józsefné. Választmány: Mandel Izsóné, Ladányi Ignácné, Silberstein Mártonné, Freundlich Morné, Wégnér Dezsóné, Sámuel Béláné, Neu Áder Lipózné, Sámuel Emilné, Deutsch Józsefné, Klein Dezsóné, Klein Ferencné, Fried Antalné, Kohn Józsefné, Freundlich Sári, Mandel Sári, Stern Ignácné.

BORGOS Szépen és olcsón vegyileg tisztít, mos, vasal! Fehérnemű és gallérosást vállal! **Gallér darabja 3 le!** Bazárépület — Színházoldal **Fiók-felvétel Holdas-templommal szemben, Piafa Unirii (Szt. László-tér) 16.**

A toplicai orth. hitközség folyó hó 8-án tartotta meg közgyűlését. A közzgyűlés *Zipszer* Chaim választási bizottsági elnök nyitotta meg, akinek javaslatára a közzgyűlés egyhangulag a következőket választotta meg: Elnök: Marmor Móricz, alelnök: Márton Béla, Iső gondnok: Marmor Móricz, II-dik gondnok: Klopót Mór, pénztárnok: Oráb Mór, ellenőr: *Zipszer* Chaim Választmányi tagok: Blütnner Márton, Stiller József, Serbu Lipót, Blütnner Izidor, Hirsch József, Blumenhal Mór, Menhard Dávid, Perl Bernáth, Weisz Adolf Mór, Menhard Rosenberg Dávid, Hoffmann Ferenc, Schwarz Jakob, Wiesel Antal, Hitközségi ügyészek dr. Schwarz László lelt megválasztva, Marmor Móricz az újonnan megválasztott elnök székfoglalójában megköszönte a tagok további bizalmát és kéri a tagokat, hogy legyenek segítségére a hitközség vezetésében, mert csak az összes erőkö összehangolásával tudja megvalósítani a reárháló kötelezettségét. Ezután a közzgyűlés berekesztette. (K. ch.)

Topolán, a szubotikai cionisták két vezetője, dr. Schweiger Mózes ügyvéd és Brodi Mihály lapsterkesztő a szubotikai cionista egyesület elnöke tartottak előadást. Mind a két cionista vezetőömbör a németországi zsidóság helyzetét és a zsidó menekültek támogatására indított segélyakció eredményét ismertette. Dr. Schweiger Mózes és Brodi Mihály a cionizmusról is előadást tartottak és ennek hatására lelt megalkották a cionisták topolai szervezetét is.

A stribeczei izr. hitközség az elmulult héten dr. Nagy Sándor elnökletével megtartott képviselőtestületi gyűlést elhatározta, hogy a németországi menekültek segélyezésére a hitközségi tagok adójuknak 5% át potádozást tartoznak fizetni. Egyben bizottságot alakítottak a természetbeni adományok összegyűjtésére, melynek tagjai lettek: Id. Klein Jenő, Spitzer Rudolf, Guttmann Dezső, dr. Krausz Oszkár és az izr. Nőegylet részéről delegáló választmányi tagok.

A debelcaei zsidóság elhatározta, hogy a német zsidó üldözöttek javára 10%-os potádozást veti magát alá.

A vajdasági cionista ifjúsági egyesületek konferenciája A vajdasági cionista ifjúsági egyesületek jun. 4 én és 5-én V. Becskerekben városi közeli összejövetelt tartottak. Az első napon az ifjúsági munka kimélyítése és az egyesületek közötti szorosabb kapcsolat megteremtés volt a megbeszélés tárgya, míg a második napon közös kirándulást rendeztek Ruzsanda fürdőre.

Az erdélyi Mizrachi ifjuság sulyos konfliktusa az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetséggel

A legutóbb Temesváron megtartott E. Zs. N. Sz. XII-ik konferenciáján, sulyos konfliktusa támadt a nemzeti alapon álló vajdasági mizrachi ifjuságok a baloldali ifjuságot képviselő cionista vezetőkkel. Tekintettel arra, hogy a Ceire Mizrachi ifjuság delegátusai sérelmeikre megfelelő elégtételt nem kaptak, elhőkütkél, *Juszt Mósevel* az élén, egy deklaráció leadása mellett, a konferenciát elhagyták. Az ifjuság álláspontjához nagyérték az idősebb Mizrachista delegátusok is csatlakoztak. Cionista körökben kínos fellünlést keltett, hogy szervezeti részről nem történtek meg a megfelelő lépések a legnagyobb ifjusági csoport igényeinek, a konferencia keretében való kielégítésére. A vallásos Ceire Mizrachi szigeli csoportja és a Zs. N. Sz. temesvári vezetősége között a konferencia

lezárlása óta annyira elmérgesedett a helyzet, hogy a szigeli Ceire Mizrachi központ a temesvári KIB-ből *Dr. Rosenberg Emil* delegáltját visszahívta. Egyben összes vidéki helyi csoportjajhoz körlevelet intézett megfélelő szankciók alkalmazása végett.

Egyetlen zsidó sem lehet földműves Németországban. Berlin. A porosz földművelésügyi miniszterium a napokban tette közzé a mezőgazdasági örökösödési jogról szóló törvény módosított szakaszait, mely szerint csak német állampolgárok és németárja vértiek foglalkozhatnak földműveléssel és vehetnek át mezőgazdasági örökségeket. Az örökség nem mehet át annak tulajdonába és nem lehet földműves az, akinek a nagyszülőieg visszamenőleg valamilyen rokonsága zsidó vagy szines eredetű volt. A vegyes házasság ugyancsak jogvesztéssel jár.

„El a zsidó orvosokkal!” Berlin. — A „Grossberliner Aertztenblatt” legutóbbi számában felhívást intéz a kormányhoz, amelyben „Fori mit dem jüdischen Arzlen!” címmel követeli az összes akadémiái foglalkozásokból a zsidóknak teljes eltilátását. „Az akadémiái hivatalos — írja a lap — de különösen az orvosi praxis, a széles néprétegekkel kerül személyes érintkezése. Az orvosnak minden egyes paciense, egyuttal bizalmasa is, akire igen jelentős befolyása van. Az orvosi praxison keresztül a zsidóknak tehát módjában van, hogy a zsidó szellem még egyes fiatal bevégykét a német nép tudatába. Mi nemel orvosok, mint a birodalom nemzeti szervezete, követeljük a zsidó orvosok eltilátását az akadémiái praxisokból!” A mérsékelt német sajtó egységesen foglalt állást a nemzetiségialista orvos-szövetség kívánása ellen és rámutattak azon sulyos károokra, amelyet egy ilyen akció Németországnak okozna.

Eltávolítják a zsidókat a német Messzekről és vásárokról is. Berlin. A „Pössnecker Händlerblatt”, a német kereskedők, kirakodók és vásároknak hivatalos lapja követeli, hogy a zsidóknak a jövőben nem szabad helyet adni egyetlen német Messsen és vásáron sem. A zsidókat radikálisan el kell távolítani a német kereskedelem ezen pontjairól. „A német lap követeli a zsidóknak eltilátását a Messzekről és vásárokról, ugyakkor azonban kiderül, hogy ezt a törvényt már egyáltalán nem kell eltilátolni, mert egy egész sor kisebb Messsen és vásáron már meg is valósították. — Így a konstancai vásártéren egy zsidó asszonynak már hosszabb évek óta egy szára van, amelyet a városi tanács az elmulult hetekben a következő áttartall vont meg tőle: „A zsidó kereskedők számára ezen vásáron nincs hely.” Hasonló eset történt Darmstadtban és Frankfurtban, ahol egy legutóbbi vásár alkalmával a zsidóknak a kirakodást csak külön „zsidó-sor”-ban engedélyezték.

Palesztinai hírek

Négy kurdisztáni zsidó család utasított ki a jeruzsálemi bíróság azon a címen, hogy törvényellenül tartózkodnak az országban. A rendőrség most hivatalosan közli, hogy a négy család ellen az eljárás beszüntetett és az országban maradhatnak. A heber sajtó lámadó cikkének tudják be az eredményt.

Egyiptom jeruzsálemi követe Mohamed Ibn Kadara Kairóba utazott. Utazásának célja kormánnyal megbeszélés az Egyiptom és Erez Jisrael közötti kötéendő kereskedelmi szerződés módóztatásáról. A szerződés megkötése céljából előzőleg megbeszéléseket folytatott a palesztinai kormány által küldött bizottsággal.

Gabriel Padesz, rechobitai zsidó munkást beúdnok megámadták és sulyosan megsebesítették. A támadás oka: Gabriel elküldte a beúdnokat a kuzca földjéről. A rendőrség nyilatkozata szerint nincs szó támadásról. A kiállítás zsidó ellenőri Gabriel öngyilkosságot akart elkövetni. Ezzel szemben a sulyosan megsebesült Gabriel fenntartja azon előbbi vallomását, hogy beúdnok támadták meg.

A Palesztina-Makkabi szövetség köteleseggé tette a szervezet minden tagjának, hogy az országba érkező németországi Makkabistákban munkát szerezzenek. 100 német Makkabista máris munkát kapott a kolóniákon.

A „Dávár” jelentése szerint a palesztinai rendőrség az ország halárára először törzsek tudomására hozta, hogy az állatok teleplezett állott kitarálók vagyondit elkobozhassák. A lap „Dajal” írték ki az arabok között a zsidók vadászására” címen közölte le a hírt.

Az arab sajtó az utóbbi időben sokat foglalkozik a zsidó bevándorlás kérdésével. Az „Al G'eamia El Arvia” figyelemmel kíséri az összes hajó érkezéseket és a Jewish Agency certifikátjával kapcsolatban megjegyti, hogy a felévre kiadott 5500 certifikaton kívül még vagy 15,000 bevándorlóra kell számítani, vagyis hat hónap alatt 20,000 egy év alatt 40,000 zsidó jön az országba. Az „Al G'eamia El Iszlami” szerint a muszlim vallás egyik tudosa levelet intézett arab királyokhoz és hercegekhez, melyekben kérte őket, hogy készítsenek menedékhelyet a palesztinai araboknak, ha a zsidó bevándorlás ilyen témpóban fog folyni.

A telavivi heber Pen-klub a londoni Pen-klubhoz táviratot írt, melyben kéri, hogy a Pen-klubok az összes felvilágosult intellektuális együtt kezdjen harcot a németországi barbár Hitler terror ellen.

Egyik éjjel ismeretlen telleszek leszedték a kampókeresztes zsidókat a jeruzsálemi német konzulátus épületéről. Helyében a két heber zsidó nemzeti lobogót tűztek ki. A kor reggeli órákban nagy tömeg gyűlt egybe a konzulátus előtt. A csoport sulyos felhívta a konzulátusi tisztviselők figyelmét a zsidókra, melyet azonnal eltilátottak. Más alkalommal szintén éjjel nagy fekete Magén Dávidot leslettek a konzulátus kapujára. A falra és az épület előtt az utestre a következőket festették: „Halál Garmánára!” „Ébredt Jehuda!” Reggel az egybegyűlt tömeg nagy hahajolva mellett fekete festékekkel elfestették a falon levő felirásokat és a Magén Dávidot. Az utstehoz azonban nem volt joguk a konzulátust alkalmazottaknak nyulni és így egész héten keresztül ott vaktott a konzulátus előtt utsteten a felirás: „Halál Garmánára!” „Ébredt Jehuda!” A Doar Hajom szerint a feliratok elfestették a falról, de a fekete folt otmaradt a konzulátuson. A rendőrség több vizsgálatot őrizelbe veti, majd garancia ellenében a vizsgálat befejezéséig szabadlábra helyezte őket.

A „Hazit Haam” szerint a 932 szeptemberi certifikát kontingensből 1600 certifikát maradt kihasználatlanul. E bevándorlási engedélyeket baloldali chalutz szervezetek kapták, de anyagik híján nem tudták őket felhasználni. Nem voltak hajlandók a bevándorlási engedélyeket más szervezeteknél átadni és így vesztelt kárba a sok bevándorlási engedély. Hivatalos helyről e hiradást nem cálozták meg.

A jaffai német konzulátus előtt egyik nap délelőltén egy csoport revizionista jelent meg és a falnak leírta támaszra levetették a kampókeresztes zászlót. Az időközbe kiérkezett rendőrség üldözöttek. Később a rendőrség letartóztatott egy revizionista ifjút, azonban garancia nyújtás után szabadon bocsátották. A konzulátus éjjel-nappal rendőrk őrizi. A kampókeresztes zászlót nem tűzik ki újból a konzulátus épületére.

Huszonöt éves fennállásának jubileumát ünnepelte Ein Ganim zsidó kolónia. Az ünnepségeken nagy közönség és a környező kolóniák lakossága vett részt.

Bikszád gyógyfürdő Erdélyi Karlsbadja
Biztos gyógyulást nyújt az összes gyomor, epekö, cukor, légség, hólyag- és máj megbetegedéseknél. **Idén nagyon olcsó árak az elő- a fő- és az utó-szezonban.**
Az elsőszeton május 15-től július 1-ig tart.

Árai:

A Borta lakban 1 ágyas szoba napi	58 lei,	pensióval éllap szerint	118 lei
A Mária	48 lei,		108 lei
A Möríc	32 lei,		92 lei

Borta lakban 2 ágyas szoba napi **105 lei,**
Mária **88 lei,**
Anna **72 lei,**
Möríc **60 lei.**

Prospektust kétszeggel küld a Fürdőigazgatóság Bikszád. Szénasavas-ó ásványvíz-fürdő. Hetenként kétszer lombola, minden este tánc. Különő Jazz band.

RÖVID HIREK

PARIS. A párisi zsidó segélyegyesület a napokban tette közzé első gyűjtőakciójának eredményét a németországi menekültek számára. Eszerint 1.575.000 frank gyűlt össze, amelyből felmúltó frankot adták egyedül a Rothschild fiúvek. — Párisi jelentések szerint számos olyan kikötőbe, ahova a német hajók horogkeresztes zászlókkal futnak be, a kikötőmunkások megtagadják a hajó kirakodását.

BRESLAU. A breslaui liberális hírközseég egy felhívást tett közzé, amelyben a következőket írja: „Arva való tekintettel, hogy számos hírközseégi tagunktól kapunk megkeresést az előjáróság elhatározta, hogy bevezeti a mindennapi (!) imádkozást a zsinagógában.”

NÜRNBURG. Speyer után most Nürnbergben és Tübingenben is megállították a zsidóknak, hogy a fürdő területére belegyökér lábukat.

JERUZSÁLEM. Április hónapban 2110 személy lépte át a palesztinai határt. Ebből 1827 volt a zsidóknak száma. 147 zsidó bevándorló nagyobb tökével érkezett az országba. A Doar Havom héber napilap a palesztinai cionista szövetség megvásárolta. A lap főszerkesztője S. Smielensky, a kolonizációs iroda elnöke lett. — David Yellins a jeruzsálemi héber egyetem irodalmi tanszékének professzora az elmúlt héten ünnepele születésének 50 ik évfordulóját.

SYDNEY. A sidneyi (Ausztrália) városban meggyilkolták a miling alkalmával, amelyen mintegy 4000 keresztény és zsidó polgár vett részt, a polgármester ama kívánságának adott kifejezést, hogy a német zsidókat helyezze vissza jogukba. Neudawales miniszterelnöke, Stevens ugyancsak erősen állást foglalt a német zsidóság üldözése ellen.

TEL-AWIW. A napokban folyó a Tel-Awiwban a palesztinai mizrahi konferenciája, amelyen a cionista kongresszuson való részvétel kérdését tárgyalták meg. A Mizrahi a revizionista unióval való együttműködést helyrehozta el. — Tel-awiw új ipari negyében, a Ramat-Ganban 2 újabb gyár építéskorolódé és cukorárak készítésének céljára. — Egy nagyszabású inkógyári berendezésével készülték el az most van munkában egy játékáru és papírmassze gyár előkészületeit. — Hátfában egy acélbutorgyár nyílt meg, ahol többek között gyermekkécskét és varrógépalkatrészeket is készítenek. A gyár 10.000 dollár investícióval készült el. — A telawivi városi tanács tervei készítették egy modern strandfürdő építési munkálataira. — Az utóbbi időben olyan hangok hangzóak el közegészséges körökben, amelyek arra intettek, hogy a narancsültetvények investícióját függessze fel és inkább ipari területre fektessék a tőkészek pénzeit. Ennek dacára az investált tőkék még mindig a narancsültetvények felé orientálódnak legfőképpen.

BIALYSTOK. Egy litvai zsidó fiatalember annyira szívesen vette a könyvtérásokat, hogy belecserélt. Először sirógöröcskét kapott, majd összezsugorította az összes könyvet, máglyába rakta és felgyújtotta őket. A könyvek égése közben artikulált hangokat hallottak a szerencsétlen zsidó fiatalember, akik beszélni láttak az elmékorházbá.

MÜNCHEN. A „Rugenschen Post” főbb olyan keresztény polgár nevével közli, akik zsidó kereskedőknél vásároltak. A lap kitalálása helyezi, hogy minden olyan német embernek nevével lekötik, aki zsidó kereskedőknél fogtak vásárolni.

FRANKFURT. A német kikereskedők szer vezete arra kerte a porosz kereskedelmi minisztert, hogy a jövőben az iskolák számára kirórolag német varrógépeket szerezzenek be. Az átirat kifejezetten a Singer varrógépek ellen irányul, amely az iskolák céljaira ingyen gépeket kölcsönözött. A Singer varrógépgyár németországi telepei 10.000 munkásnak adnak kenyereit.

LONDON. A brit népszövetségi liga átiratot nyújtott át az angol és palesztinai kormányoknak, amelyben a német zsidóság bevándorlásának megkönnyítését kéri, ugy Palesztinába, mint Angliába.

GENE. A Népszövetség legközelebbi ülészának foglalkozni fog a Saar-vidéki zsidóság helyzetével is, akiket különösen súlyosan érintenek a kormány által eltelepítési antiszemita törvények.

BERLIN. Az evangélista egyház most megjelent évkönyvéből kiált, hogy az evangélista felekezeti viszonylagosan csak „kevés” zsidó-kereszténnyel rendelkezik. Eszerint 1920-ban 452 zsidó lért át az evangélista hitre, míg 1930-ban mindössze 212. Az évkönyv, amint látjuk a kilért zsidókat: zsidó keresztényeknek nevezi. — A Deutsche Bank vezérigazgatója, Oskar Wassermann és a Disconto Bank kereskedelmi tanácsosa, dr. Phil. Teodor. Frank benyújtották lemondásukat. — A közoktatásügyi miniszter rendelete értelmében a felső és középiskolákban nem zárják ki a diákokat, de az elkövetkező évben csak 1/5 százalékos arányban vesznek fel hallgatókat. — Az összes zsidó ifjúsági és teletelvező szervezetek az állam megvont mindenképp vezényelt és kizárta őket a hivatalos sport és ifjúsági szervezetekből.

JASSI. Az egyetem szenátusa 24 diákot megrendszabályozott, mert memorandumban kériék a numerusz nullusz bevezetését és kereszük nem teljesítése esetén sztrájkjal fenyegetőztek.

— A németországi szituáció rémületes. Az angol parlamentben Wedgwood ezredes követelte, hogy Palesztinát nyissák meg végre a zsidó bevándorlók előtt. Együttal a következőket jelentette ki a parlament feszült figyelme közepette: „Nem tudom, tudják-e a képviselő urak és a kormány, hogy a német zsidók helyzete napról-napra rosszabbodik. A szituáció rémületes. Az angol kormányknak végre politikailag is be kell avatkoznia az ügybe.”

— Leégett a petrovo-szelói zsidó hitk özseég fürdője. Petrovoszelóról jelentik: Hétfőre virradó éjszaka kigyulladt a zsidó hitközség rituális fürdője és a lángok átterjedtek a szomszédos templomépületre is. A tűzoltók mindkét épületet megmentették, a kár azonban így is 15—20.000 dinárt tesz ki, ami biztosítás utján megériül.

— Eljegyzés. Benedek Böske Bihar, Weiss Sándor Satu Mare, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— A bukaresi Corál zsinagóga 9 éves szolista-jának és énekkarának erdélyi turnéja. Kellemes meglepetésben lesz része rövidesen az erdélyi zsidóságnak. Néhány napon belül a bukaresi Corál templom világhíres gyermekkorusa, a 9 éves csodagyermek szolista-jával az élen erdélyi turnéra indul. A gyermek-énekkar turnéját az teszi aktuálissá, hogy egy nagy áldozatok árán megszerzett zsidó filmrémek: „Vissa Palesztinába” — címen kerül Erdélyben, a nagyobb centrumokban rövidesen bemutatásra, melynek kerelében való fellépésre sikerült a Corál templom vezetőségétől néhány hétre a csodáshangu gyermekkart is megnyerni. Legelőt ízben Naggyárad zsidóságának lesz alkalma a Heyman szinkörben meghallgatni a negyszerű zsidó melódiaikat, melyet Erdély zsidósága már eddig is oly gyakran megcsodált bukaresi tartózkodása alkalmával. — Szomorú zsidó sorsunkban az apró gyermek-művészek csodás hangján keresztül, rövidesen előtűnik fog felzokogni az élet minden keserve és könnyes szemeken keresztül is élvezhetjük a zsidóság örökéletőségének ama titkát, amelynek utólréhetetlen liturgikus dallamai mindenkor lelki táplálékul szolgálhatnak.

Filléres nyaralás a **Félix-fürdőben** **junius havában teljes penzió** (kitűnő polgári ellátás, szoba és fürdőssel együtt) **naponta 90 Lei,** rituális kóser penzió **100 Lei.** Állandó autóbusz- és vonatjáratok !!!

Szövetet különlegességeink elismerten a legjobbak legolcsóbbak !! Szolid kiszolgálás ! **Havas & Grünfeld** posztó és balesáruk gyári lerakata **ORADEA,** Str. Avram Iancu (Kossuth-utca 8.)

ZSIDÓ HUMOR ÉS TÖRTÉNETEK NAGYJAINKRÓL

Rabbi Jehuda Aszód

Szombaton, (Szivan hó 23 án) van a világhírű és nagy tudású 5626 ban elhunyt aszódai rabbinak a Jarhecija. Felvettünk tehát néhány visszaemlékezést azon reményben, hogy olvasóinkat is érdekelné fogja: (A visszaemlékezéseket boldogult Deutsch Elizer benyhádi főrabbi után közöljük, aki az aszódai főrabbinak duna-szerdahelyi tanítványa volt.)

Rabbi Jehuda Aszódnak volt egy cházzenja (kántor), akit könnyelmű gondolkodása miatt nem kedveltek. Schmini-Hacrezskor, amiódón a kántor „Gésemet” imádkozott, egyidejűleg megereedett az ég csatornáit és nagy esőzések következtek utána. A kántor a főrabbihoz fordult és büszkén dicsédtelt el a főrabbi előtt, hogy:

„Lája Rebbe, mégis csak vallásos vagyok én, hiszen az ég is meghallgatta imádkozásomat.” Erre a főrabbi a következő talpraesett választ adta neki:

„Hiszen nem is csoda, mivel olyan férfiak, mint Ön, hozták a vízvízönt is...”

Egyszer az egyházi késett a templom ajtajának kinyitásával. A hitközség minden tagja együtt volt és várakozott az udvaron, de az egyházi sehogy sem akart jönni. Az igazalom egyre nagyobb lett, mivel a templomszolgá a kulcsot kereste és nem tudta megtalálni. — Rabbi Jehuda Aszód is eljött már és „hallgatta a lármát és hűveinek zugolódását, majd a következő szavakkal nyugtatta meg őket:

„Minden az égiől van rendelve és ha kint nagyon hideg is van, türelemmel kell várni...”

Egyszer csak nagy reccsés ropogás közepette a templomnak fedele bedőlt és ha a hívek a templomban lettek volna, könnyen végezték katasztrófa származhatik belőle. A hívek nagy hálaimát rebegett a nagy csoda folytán, ami történt...

Egy alkalommal templomi drose-jének (prédikáció) nagyon türelmellen hallgatója volt az egyik híve, mivel az nagyon hosszadalmas volt.

Több ízben kivette óráját a zsebéből, hogy ezáltal is mutassa, hogy már késő van és itt az ideje a prédikáció befejezésére... Rabbi Jehuda Aszód erre hozzá fordult a következő kijelentéssel: — „Az óra jól jár, de a mutatója rossz.”

Rabbi Hilek Lichtenstein (Kolomea), akit már ifjúságában is nagyon vallásosnak ismertek, eljött annak idején, hogy Rabbi Jehuda Aszódól levizsgáztassa magát és hogy tőle a Hátórasz-Hároet (rabbi-képesítés) kapjon. Az ifjú nagy tudása mellett azonban, amiódón a főrabbihoz ebedre volt hivatalos és az egyik fogelbe akarják leültetni, nem volt erre hajlandó, mert hátha az a szálnsz-ból készült... Csak pohárral akarta kezét az ebedhez leöntőzni, hátha a közönséges vizes csupor „pogüm” (hibás). Peszah után lévén, az aszatra pászkát tettek, amihhez nem volt hajlandó hozzányulni azzal a kifogással, hogy hátha azok már pondrosok, az aszati borból nem akart inni, hátha az nem volt kellő felügyelet alatt... és így tovább. Rabbi Jehuda Aszód kissé mérgesen ugrott föl:

— Hogy hívják Önt? — kérdezte.

A kolomeai óráddik csodálkozva válaszolta: „Nem tudja Rabbi, hogy engemet Hileknek hívnak?” — Mire az aszódai rabbi a következőképp válaszolt:

„En vagyok Hilek, ha nekem annyit türelmem van, hogy én ezt házamban mind végignézhetelem és amellet hallgatók...” Mégis megvergetve a fiatal kolomeainak vállát és „Komajcho jirbu Jiszroel” dicséző mondásával adott neki egy csodálatos hangú Hátórasz Hároet. — Ilyenek voltak a régi rabbiaink... Z. P.

NÉPÜNK

ORADEA
Strada Iosif Vulcan No. 4.
Telephone: 440

ZSIDÓ HETILAP
Főszerkesztő: **WASSERSTROM SÁNDOR**
Felelős szerkesztő: **LEITNER ZOLTÁN**

ELŐFIZETESI ÁRAK:
Belföldön: Egész évre hitközségeknek és vállalatoknak 500 Lei, magánosoknak 250 Lei, K ü l t ö i d ö n : 4—2 Dollár, Kc. 120—80, P. 25—15, S. 30—20, Dinar 200—150.

Gömbös utja

Vajjon merre vezet az út, melyre Gömbös a magyar miniszterelnök a napokban lépett? Középeurópa zsidóságának hatalmas meglepetés volt ez az út, melyről nem tudjuk e percben, vajjon merre vezet? A magyar miniszterelnök amiódta óta vette a kormánypályát, mindenkor a legnagyobb toleranciával viseltette a zsidósággal szemben. Nem gondoljuk egy percig sem, hogy most bármi is megváltoznék. Előre néhány órai repülés, a Führer Junkers-gépén, még nem kötelez semmire. Bizonyos az is, hogy nem „melódust” ment tanulni a magyar premier. Bennünket zsidókat, a találgatások különféle variációja és a lehelőségek permutációja, közelről nem érdekel. Csak a mai antiszemita világban, nem csoda, ha olyan pszichozisban szenvedünk, melynél „mindenki gyanus, aki él.”

Gömbös Gyula miniszterelnök utja remélhetőleg nem lesz kihalással a magyar zsidóság helyzetére. Amiód sokkal okosabb álamférfi, semhogy ne látna tisztán, hogy ez nem vühit előbbre egy ország boldogulását. Még ha az erfurti S. A. parádé meg is nyerte tetszését, mint volt bezerkari tisztnek. Lehet, hogy gazdasági kérdések vitték Berlinbe, lehetséges, hogy a királykérés, vagy talán az osztrák Anschluss problémája. Minden lehetséges. Csak egytől óvja a magyarországi zsidóságot az Örökévaló. Hogy Hitler befolyásolta volna Gömböst, a zsidókérdésben elfoglalt álláspontjának revíziója.

Aminthogy ilyen „revízió”-ra napjainkban is van példa elég. Így a legnagyobb csodálkozással látja a világ zsidósága, hogy a szocialdemokrata párt is elfordult a zsidóságtól. Most nem beszélünk arról a „vadás”-ról, amelyet a szocialdemokraták szemébe vágának. Zsidó ötlet, zsidó találmány. Van benne valami igaz. De ha a vadalók most megfigyelik, hogy például a német, de még inkább az osztrák szocialdemokraták, hogyan akarják „káserolni” magukat, azok csodálkozással látják, hogy mennyire párfordult jelent ez a szocialdemokrata pártban. Az „elnyomottak” üdölmé, az üdözöltek védelme, szegényes frázissá lett. Ugyátszlik, hogy valóban igaz kell legyen az a vadaló, hogy a szocialdemokraták a mindenkor uraimon levők hü csatlósai. Valósággal felháborító, hogy például Bécsben az „Arbeiter Zeitung” milyen aperitívó módon aposztrofálja a zsidóságot. Az egész tónusból kitetszik az általunk rémület, de annál nagyobb harosztóssággal már régóta konstálult megállapítás, hogy amikor a zsidó kergeléséről, üdözéséről van szó, akkor ez „platform”-ot jelent arra nézve, hogy minden világméretű árnyalat és pártfrakció összefogjon.

Ezért nézzük csodálkozással a Gömbös berlini útját. Merit lehetséges, hogy a magyar export nem találja meg az útját Németország felé. Lehet, hogy politikai kérdésekben nem találkoztól nézettel. De a „barna pestis” ragajja megfogja a józan főkét is. És akkor jaj nekünk...

Meggyilkolták dr. Arlosoroff zsidó munkásvezért Tel-Awiwban
Egy revizionista fiatalember követte el a gyilkos merényletet
A haldokló Arlosoroff tagadta, hogy zsidó a merénylője

Tel-awiw. — Megrendítő merénylet híre rázta meg az egész világ zsidó közvéleményét. Dr. Arlosoroff Cháim zsidó munkásvezért, a cionista világszervezet ügyvivőjének tagját és politikai vezetőjét, egy revizionista fiatalember politikai bosszúból meggyilkolta.

A merénylet híre már akkor is belénk döbentelte a lélegzetet, amikor Dr. Arlosoroff meggyilkolásának puszta lényé érkezett el hozzánk. Már pusztán ez a valóság is szaggató fájdalmat okozott minden cionista és nencionista zsidóknak egyaránt. Mert Arlosoroff azon kevesek közé tartozott, aki nemcsak harcosa, de vezére, irányítója, reflektora volt a zsidó történelem új reneszánszának.

A merénylet híre már akkor is belénk döbentelte a lélegzetet, amikor Dr. Arlosoroff meggyilkolásának puszta lényé érkezett el hozzánk. Már pusztán ez a valóság is szaggató fájdalmat okozott minden cionista és nencionista zsidóknak egyaránt. Mert Arlosoroff azon kevesek közé tartozott, aki nemcsak harcosa, de vezére, irányítója, reflektora volt a zsidó történelem új reneszánszának.

Az események rideg valósága azonban igazolta haljos sejtéseinket. A gyilkos merényletet zsidó követte el. Egy magáról megfélekedezett revizionista fiatalember követte el társával a gyilkosságot, egy zsidó emelte fel — zsidóra haldos kezét.

erte dr. Arlosoroff halálával és fájdalomkat fokozza, hogy testvéreink közül került ki a gyilkos. Arlosoroffot megölték, de közlünk maradt a szelleme. Itt maradt átfogó koncepciójának emléke, tanítása és marandandó alkotásai. Arlosoroff meghalt, de a tengerpart homokjára csurgott vére — meg fogja termékenyíteni a zsidó országépítés gigászi munkáját.

Dr. Arlosoroff ellen elküvetett merényletről egyébként az alábbiakban számolunk be: A neves cionista vezér az elmúlt hét csütörtökjén érkezett vissza Palesztinába, európai körútról. Péntek este felesége társaságában sétált a telawivi strand sétányán. A muzulmán temető közelében két ismeretlen fiatalember lépett eléje és az egyik héberül megszólította.

— Hány óra van — kérdezte tőle. Arlosoroff mitsem sejtve előzőkényen válaszolt: — Pontosan tízenegy. Az ismeretlen idegen Arlosoroff válasszára, minden álmient nélkül, éles hangon kérdezte meg: — Ön Chajim Arlosoroff? — Igen én vagyok — felelte Arlosoroff kissé meglepetten. — Mit kíván? Az idegen nem felelt. Villámgyorsan kirántotta revolverét és háromszor egymásután Arlosoroffra lött. Arlosoroff a szívéhez kapolt és véresen rogyott össze. A merénylő híre pillanatok alatt elerjedt Tel-Awiwban. A mentőautók azonnal megérkeztek és szállították a haldokló Arlosoroffot a kórházba. A műtőasztalon Arlosoroff még egyszer, néhány pillanatra magához tért és ezeket a szavakat rebegette a professzorok felé: — Nem zsidó emelt rám fegyvert! — Arlosoroff tehát még utolsó pillanatában is megőrizte lelki nagyságát és bár tudta, hogy héberül szölkelt hozzá, mégis megakarta menteni a gyilkost. — Arlosoroff még az operáció megkezdése előtt, néhány pillanattal ezután, kisenvedett.

Temetésén 50.000 ember vonult fel és megrázó beszédek hangzóltak el koporsójánál. Tel-awiw zsidó polgármestere Dizen-goff, felcsukló sírásótló alig tudta befejezni beszédét. Ussiskin és Berl Katzenelson munkásvezér döbbenetes szavakkal méltatták az elhunyt érdemeit. Az egész óriási temetési menet egy kiálló tiltakozás volt a besztálisi merénylet ellen.

Tel-awiw. — A tel-awivi rendőrség óriási apparátussal fogott hozzá a nyomozáshoz. A kormány 1.500 font (1 millió lei) jutalmat tűzött ki a tettesek kézrekerítésére.